

РЕШЕНИЕ

№ 254

гр. Враца, 05.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВРАЦА, IV ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седми април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иван Цв. Иванов

при участието на секретаря А. Л. П.
като разглежда докладваното от Иван Цв. Иванов Гражданско дело № 20211420102861 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството се движи по общия исков ред на чл. 124 и следващите от ГПК.

Образувано е по искова молба на „Райфайзенбанк (България)“ ЕАД с ЕИК 831558413, гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55, „Експо 2000“ срещу П. С. С. с ЕГН ***** и адрес гр. *****.

В исковата молба се твърди, че между страните съществува валидно облигационно отношение въз основа на договор за студенски кредит от 07.10.2010 г., в изпълнение на който ищецът е предоставил на ответницата банков кредит в размер на 9 300,00 лева, както и че ответницата напълно е усвоила тази сума. Крайният срок за погасяване на кредита, съгласно чл. 5.1 от договора, бил 15.02.2020 г. Съгласно чл. 5.8 от договора кредитът следвало да бъде погасен на 60 равни анюитетни месечни вноски, дължими на 15-то число от съответния месец, считано от 15.03.2015 г., като по силата на чл. 5.3 от договора, при погасяване на кредита ответницата ползвала гратисен период от датата на сключване на договора до 15.02.2015 г. включително, през който не дължала плащане на главница и лихва по кредита, но лихва се начислявала и се капитализирала годишно. Твърди се също, че съгласно чл. 7 от договора ищцовата банка имала право да обяви кредита за предсрочно изискуем, като съгласно разпоредбата чл. 7.2 от договора това ставало при неплащане от страна на кредитополучателя на три последователни погасителни вноски. Банката твърди, че ответницата е изпаднала в забава по отношение на заплащането на погасителните вноски, тъй като не е заплатила анюитетните вноски, чиито падеж е настъпил в периода от

15.07.2018 г. до 15.10.2018 г. включително. С оглед на неизпълнението и в изпълнение на изискването на чл. 60, ал. 2 от Закона за кредитните институции (ЗКрИ), до ответницата били изпратени писмо с изх. № ИЗХ-001-78168 и писмо с изх. № ИЗХ-001-78169, и двете от 19.09.2018 г. Съгласно приложените обратни разписки, писмата достигнали до адреса на ответницата, посочен в чл. 10.5 от договора, като на основание същия член от договора писмата следвало да се считат за надлежно получени. На 16.10.2018 г. била осчетоводена предсрочна изискуемост на всички вземания на банката по процесния договор.

Искането към съда е да осъди ответницата да заплати на ищеца следните суми: сумата 3 746,57 лева – просрочена главница по договор за студенски кредит от 07.10.2010 г., ведно със законната лихва върху главното задължение от 28.07.2021 г. до окончателното му изплащане и сумата 411,32 лева – наказателна лихва за периода от 27.07.2019 г. до 26.07.2021 г. Претендират се разноски.

Предявените обективно кумулативно съединени искове са с правно основание чл. 79, ал. 1, предложение 1 и чл. 86 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД).

Ответницата П. С. С., чрез особения си представител по чл. 47, ал. 6 от ГПК адв. Ц.М., е подала писмен отговор в срока и по реда на чл. 131 от ГПК, с който е оспорила исковите като неоснователни, тъй като по делото липсват достатъчно доказателства за установяване на основанието и размера им. Оспорва се ответницата да е усвоила сумата по кредита, както и на ответницата редовно да е обявена предсрочната изискуемост на задълженията по договора за кредит. Направено е и изрично възражение, че уговореният в чл. 5.1 от договора петгодишен гратисен период противоречи на императивната правна норма на чл. 24, ал. 3 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти (ЗКСД), съгласно която кредитополучателят погасява общия размер на кредита на равни месечни погасителни вноски в 10-годишен срок, считано от края на гратисния период, поради което същата уговорка е нищожна по смисъла на чл. 26, ал. 1, хипотеза 1 от ЗЗД и същата не е породила правно действие.

Съдът, като взе предвид представените по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, както и исканията и възраженията на страните, приема за установено следното:

От фактическа страна.

Представен е договор за студентски кредит от 07.10.2010 г., в изпълнение на който ищецът е предоставил на ответницата банков кредит в размер на 9 300,00 лева с цел заплащане на 6 броя такси за обучение на ответницата, всяка в размер на 1 550,00 лева. Установява се от представения договор и, че: крайният срок за погасяване на всички задължения е 15.02.2020 г.; съгласно чл. 3.1. от договора за кредит за ползвания кредит кредитополучателят заплаща на банката фиксирана годишна лихва в размер на 7 %, а съгласно чл. 3.2. от договора, при забава в плащането на дължими суми по кредита, ответницата дължи на ищеца лихва за забава в размер на основния лихвен процент, увеличен с 10 пункта годишно върху забавената сума, за времето на забавата до окончателното изплащане на забавените задължения. Установява се също, че страните са

уговорили, че по време на гратисния период, банката начислява лихва върху усвоената част от кредита, която лихва се капитализира годишно към главницата.

Посоченият договор попада в приложното поле на Закона за кредитиране на студенти и докторанти. Съдържанието на договора съответства на специалните изисквания по чл. 19 и чл. 21 от ЗКСД, доколкото не е предвидено обезпечение и средствата е следвало да бъдат превеждани по конкретно посочена банкова сметка на Нов български университет. В договора за посочени и специалните предпоставки за предоставяне на държавна гаранция за погасяване на кредита.

Според чл. 6.2 от договора банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем при неплащане от страна на кредитополучателя на три последователни погасителни вноски. По делото са представени писма изх. № ИЗХ-001-78168 и изх. № ИЗХ-001-78169, с които банката-ищец е уведомила ответницата, че поради неплащане на месечните вноски за периода от 14.06.2018 г. до 19.09.2018 г. кредитът е обявен за предсрочно изискуем. Уведомленията са изпратени на двата посочени от ответницата адреса и са върнати от „Български пощи“ ЕАД на 24.01.2019 г. с отбелязване, че пощенските пратки не са потърсени от адресата.

Поначало в съдебната практика се приема, че за връчен редовно от външна страна и достигнал до длъжника, се смята документ, който му е предаден лично или на негов пълномощник срещу подпис или по възлагане от нотариус (чл. 50 от ЗННД) или от частен съдебен изпълнител (чл. 43 от ЗЧСИ). При връчване по възлагане в тези случаи се прилагат правилата на чл. 37 – 58 от ГПК, като отсъствието от адреса се удостоверява по реда на чл. 47 от ГПК и съобщението се смята за връчено.

Допустимо е обаче уговарянето в договора и на други конкретни способности за връчване на кореспонденция между страните, включително с препоръчана пощенска пратка, като страните могат да предвидят, че изявлението на една от страните ще се счита достигнало до другата страна, без фактически същото да е получено. Уговорка в договора, която фингира недоставено съобщение като получено, би била в съответствие с принципите на добросъвестно упражняване на правата на кредитора, ако предвижда определени предпоставки и/или фактически констатации, при наличието на които ще се счита, че е положена дължимата грижа. В този смисъл: решение № 148 от 02.12.2016 г. на Върховния касационен съд по търг. дело № 2072/2015 г., I-во т.о. и решение № 180 от 23.11.2016 г. на Върховния касационен съд по търг. дело № 2400/2015 г., I т.о.

В разглеждания случай в чл. 9.3 от договора за кредит страните са уговорили, че уведомленията ще се считат получени от кредитополучателя, ако са изпратени по пощата и са достигнали до адресите, посочени в договора. Изискванията за прилагане на посочената фикция за връчване са изпълнени, поради което и ответницата следва да се счита надлежно уведомена за предсрочната изискуемост. Изложеното налага извода, че са спазени изискванията по чл. 60, ал. 2 от ЗКрИ и т. 18 от ТР № 4/18.06.2014 г. на Върховния касационен съд по тълк. дело № 4/2013 г., ОСГТК, при наличието на които банката може за предизвика предсрочното настъпване на падежа на цялото задължение по договора за

кредит.

От заключението на назначената по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че в периода от 07.10.2010 г. до 24.01.2013 г. по сметка на ответницата са усвоени 9 300,00 лева кредит по процесния договор. Размерът на непогасените задължения на ответницата по договора за студентски кредит към датата на изготвяне на заключението е 4 748,79 лева и включва: 3 746,57 лева усвоена и непогасена главница и 1 002,22 лева лихва. Съдът възприема експертното заключение с оглед неговата обективност, обоснованост, незаинтересованост и съответствие с останалия доказателствен материал по делото.

Неоснователно е възражението на особения представител на ответницата за допуснато нарушение на чл. 24, ал. 3 от ЗКСД. Не всяко нарушение на закона води до нищожност на сделката. Нарушаването на закона може да има различни правни последици – нищожност, унищожаемост, други форми на недействителност (относителна, висяща) или право на обезщетение. Не може да се приеме, че когато в закона не е посочена друга последица от нарушаването му, последицата е нищожност, доколкото противоречието не е най-общото, а най-тежкото основание за нищожност и е налице единствено при несъобразяване с предписанията на императивни правни норми. В конкретния случай процесният договор е съставен в съответствие с императивните изисквания на чл. 19, чл. 20 и чл. 25, ал. 2 от ЗКСД. Уговорената лихва е в размер на 7% (чл. 3.1 от договора), кредитополучателят не дължи заплащане на такси, комисионни и други разходи, непосредствено свързани с отпускането и управлението на кредита (чл. 3.3 от договора), не са поискани и представени обезпечения от длъжника или от трети лица, при предсрочно погасяване на кредита не се дължат комисионни (чл. 4.12 от договора), което води до заключението, че същият не страда от пороци, обуславящи неговата нищожност поради противоречие с императивни правила за поведение. Правните норми, обективирани в ЗКСД са специални и дерогират приложението на общите за потребителския кредит, правнорегламентирани в ЗПК. От друга страна, кредитополучателят има качеството на потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, поради което договорът се явява и потребителски. За разлика от другите договорни задължения, възникнали на основа на договорната свобода, чиято валидност при довършен фактически състав, може да се оспори само с възражение, основано на нов факт (основание по чл. 26 и сл. от ЗЗД), адекватната защита на правата на потребителите изисква от съда да изясни въпроса относно валидност на уговорки, създаващи задължения за потребителя, дори и да не бъде направено възражение от длъжника. В този смисъл е наложилата се съдебна практика, възлагаща на съда да обяви на страните значението на обстоятелствата, предвидени в съответните императивни правила, независимо, че нито една от спорещите страни не ги е въвела като факти в своя защита. В този смисъл: решение № 23 от 07.07.2016 г. по търг. дело № 3686/2014 г. на Върховния касационен съд, I-во т. о., решение № 124 от 11.07.2016 г. по гр. д. № 6220/2015 г. на Върховния касационен съд, I-во г. о. Тази служебна активност е израз на вложения смисъл в общеевропейския стандарт на закрилата на потребител, изяснен и в практиката на Съда на Европейския съюз (решения по дела С-

618/10, С-243/08, С-472/11, С-397/11 и С-473/00). В конкретния случай съдът счита, че съдържанието на договора е в съответствие с нормативноустановените изисквания на чл. 143 и следващите от ЗЗП, като същият не съдържа неравноправни клаузи, водещи до нищожност.

Ето защо предявените искиове се явяват изцяло основателни и доказани и следва да бъдат уважени така, както са предявени.

По разноските:

Юрисконсултското възнаграждение на ищцовата банка съдът определя на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК, във вр. с чл. 37, във вр. 1 от ЗПП, във вр. с чл. 25, ал. 1 от НЗПП в размер на 100,00 лева.

По исковото производство ищецът е направил разноски в размер на 860,39 лева за държавна такса, депозит за особен представител, депозит за вещо лице и юрисконсултско възнаграждение, които следва да бъдат присъдени в тежест на ответницата.

Така мотивиран, Врачанският районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 79, ал. 1, предложение 1 от ЗЗД П. С. С. с ЕГН ***** и адрес гр. ***** **да заплати** на „Райфайзенбанк (България)“ ЕАД с ЕИК 831558413, гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55, „Експо 2000“ сумата **3 746,57 лева** – просрочена главница по договор за студенски кредит от 07.10.2010 г., ведно със законната лихва върху главното задължение от **28.07.2021 г.** до окончателното му изплащане и сумата **411,32 лева** – наказателна лихва за периода от 27.07.2019 г. до 26.07.2021 г..

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК П. С. С. с ЕГН ***** и адрес гр. ***** **да заплати** на „Райфайзенбанк (България)“ ЕАД с ЕИК 831558413, гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55, „Експо 2000“ сумата **860,39 лева** за държавна такса, депозит за особен представител, депозит за вещо лице и юрисконсултско възнаграждение-разноски по гр. дело № 2861/2021 г. на Врачански районен съд.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Врачанския окръжен съд в двуседмичен срок от връчване на препис от него на страните.

Съдия при Районен съд – Враца: _____